

Eurofound bidrag till den europeiska pelaren för sociala rättigheter

Den europeiska pelaren för sociala rättigheter är den europeiska sociala strategin för att säkerställa att omställningen till klimatneutralitet, digitalisering och demografiska förändringar blir socialt rättvis. I handlingsplanen föreslås överordnade mål som EU ska uppnå senast 2030.

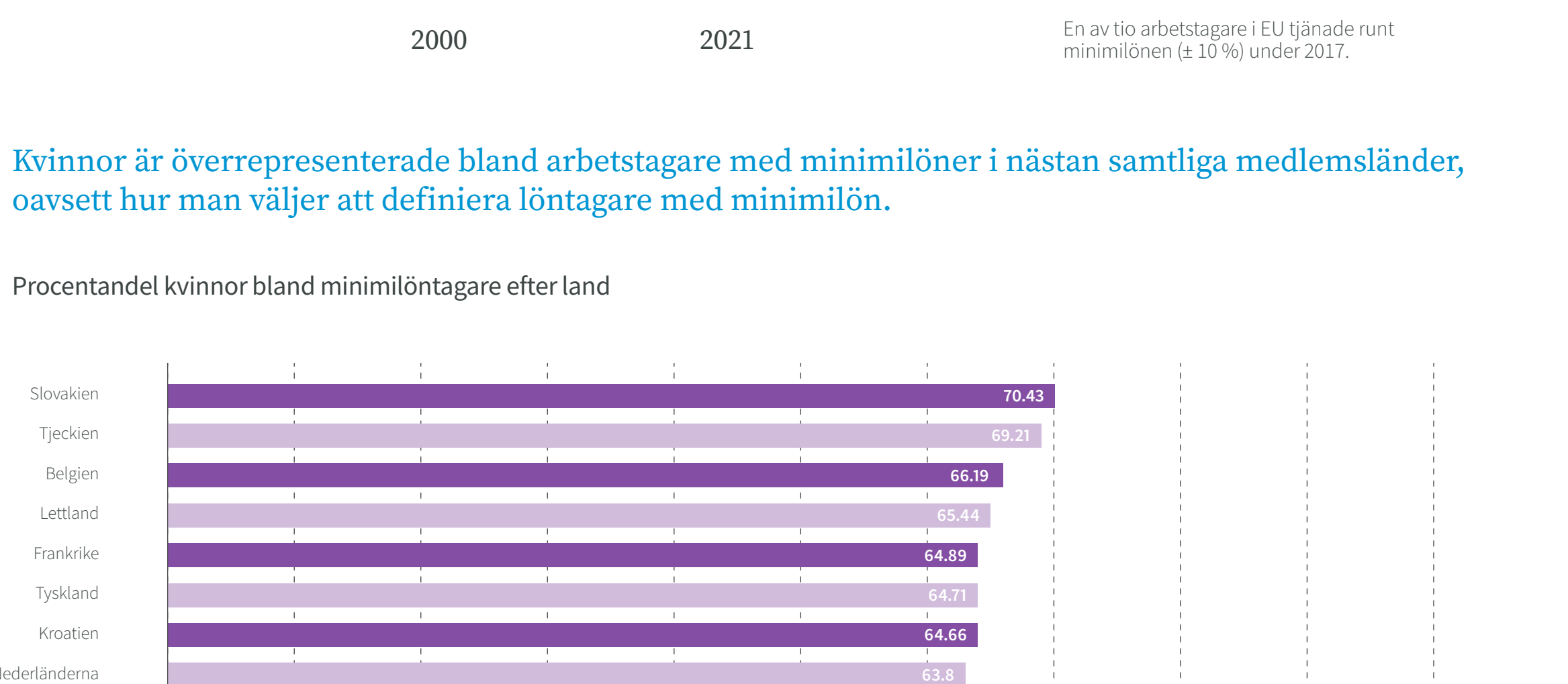
Eurofound forskning och resultat stöder målen i handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som ska bidra till att upprätthålla bättre arbets- och levnadsvillkor i hela Europa efter covid-19-pandemin.

Minimilöner

De lagstadda minimilönerna har förbättrats jämfört med andra arbetstagarers löner sedan början av årtusendet.

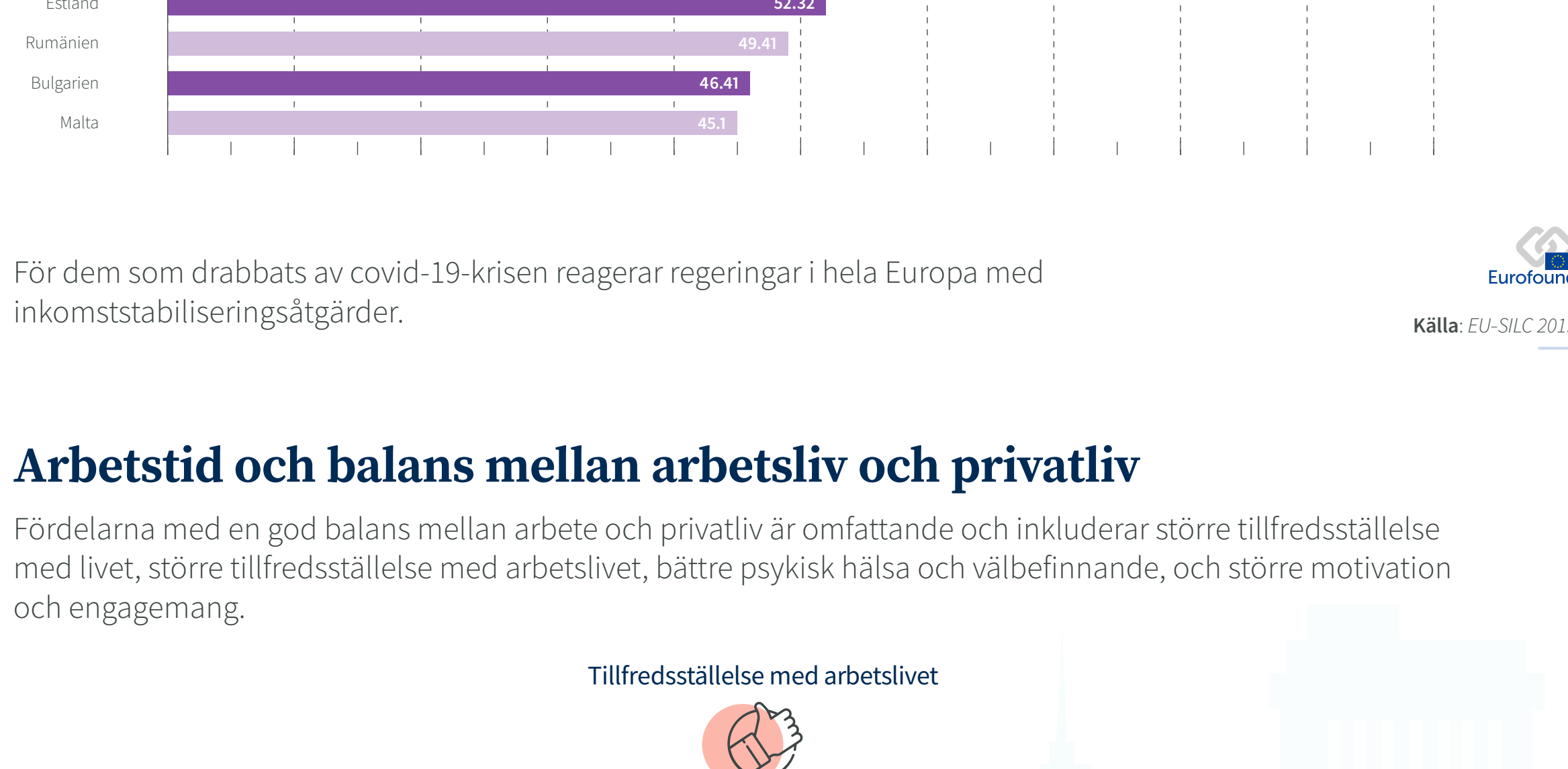
Trots den uppåtgående trenden, är minimilönerna i de flesta länder fortfarande lägre **60%** eller till och med lägre än **50%** medianlönerna.

Detta gäller särskilt i EU:s centrala och östra medlemsstater.

Kvinnor är överrepresenterade bland arbetstagarer med minimilöner i nästan samtliga medlemsländer, oavsett hur man väljer att definiera löntagare med minimilön.

Procentandel kvinnor bland minimilöntagare efter land

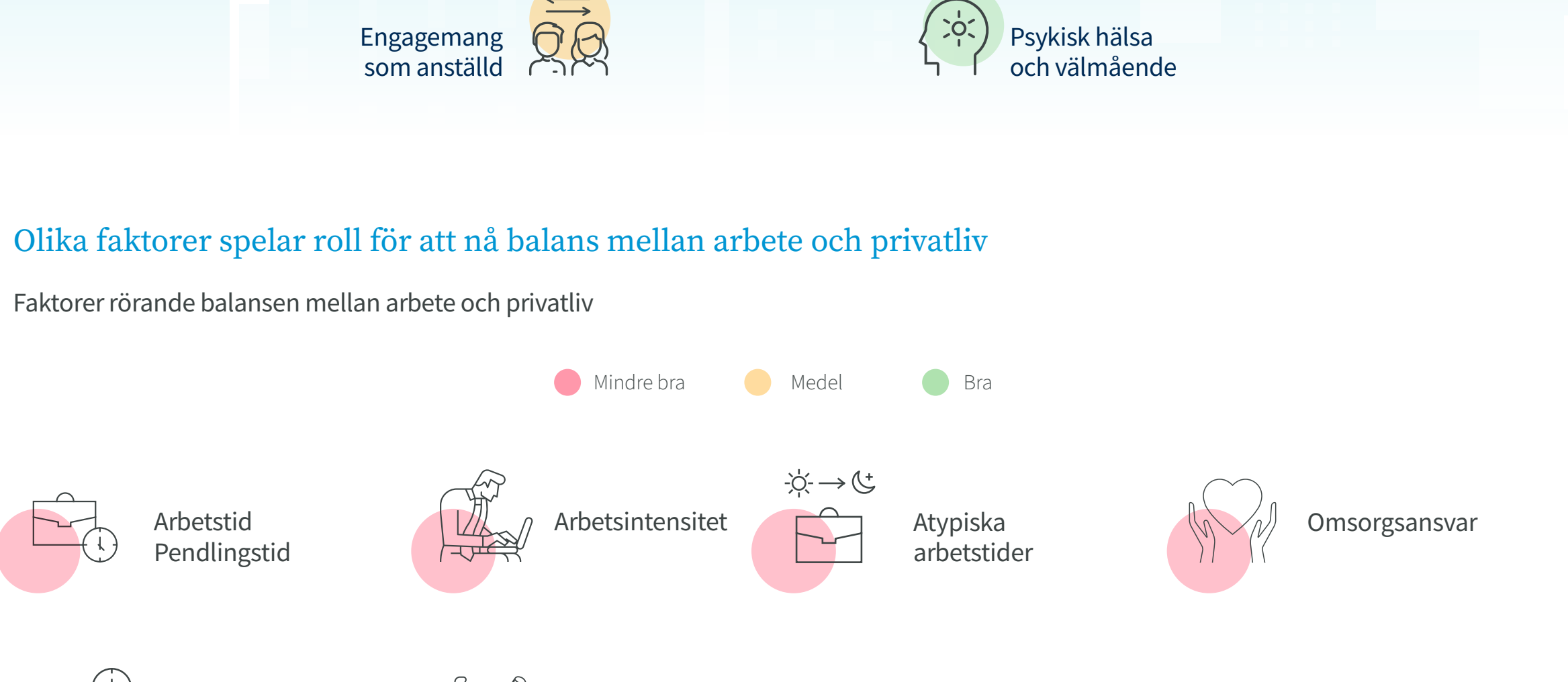

För dem som drabbats av covid-19-krisen reagerar regeringar i hela Europa med inkomststabiliseringsåtgärder.

Arbetsliv och balans mellan arbetsliv och privatliv

Fördelarna med en god balans mellan arbete och privatliv är omfattande och inkluderar större tillfredsställelse med livet, större tillfredsställelse med arbetslivet, bättre psykisk hälsa och välbefinnande, och större motivation och engagemang.

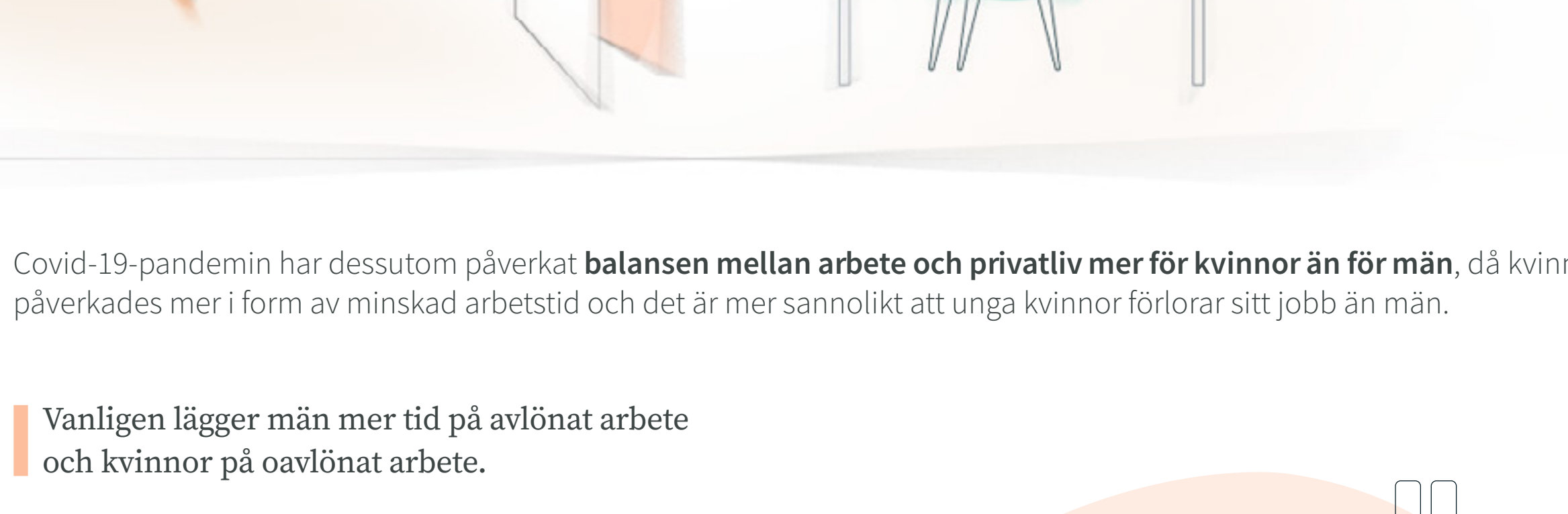

Olika faktorer spelar roll för att nå balans mellan arbete och privatliv

Höga arbetsvolymer, långa timmar och atypiska arbetstider är förknippade med **sämr balans mellan arbete och privatliv**. Arbetslivs regelbundenhet och stöd från kollegor och ledning är kopplade till **bättre balans mellan arbete och privatliv**.

Ökningen av distansarbete under pandemin har belyst uppluckringen av gränserna mellan arbetsliv och privatliv.

Hembaseerade distansarbetare är dubbelt så benägna att **överskrida arbetstidsgränsen på 48 timmar** som arbetstagarer på arbetsplatsen och är betydligt mer benägna att arbeta på fritiden.

Covid-19-pandemin har dessutom påverkat **balansen mellan arbete och privatliv mer för kvinnor än för män**, då kvinnor påverkades mer i form av minskad arbetstid och det är mer sannolikt att unga kvinnor förlorar sitt jobb än män.

Vanligen lägger män mer tid på avlönat arbete och kvinnor på oavlönat arbete.

Särskilt omsorgsansvaret ökade under pandemin för kvinnor.

Jämställdhet

En av de mest slående utvecklingarna under det senaste halvsekleket har varit den enorma ökningen av kvinnors deltagande på arbetsmarknaden.

Skillnad i sysselsättning mellan kvinnor och män
Två av tre nya nettojobb i EU under de senaste två decennierna har gått till kvinnor. Även om sysselsättningsklyftan mellan könen har minskat kvarstår den fortfarande i nästan alla EU-medlemsstater.

Könsfördelning
Trots den minskade sysselsättningsklyftan mellan könen blir sysselsättningen inte jämnare mellan könen. Den största ökningen av sysselsättningen har skett främst bland kvinnor och i kvinnodominerade jobb.

Löneskillnaden mellan kvinnor och män

Löneskillnaden mellan kvinnor och män är störst inom välbetalda yrken. Detta är ett vanligt mönster i medlemsstaterna och förekommer trots att yngre kvinnor i allt högre grad presterar bättre än unga män när det gäller studieresultat.

Kvinnors sysselsättning måste öka minst tre gånger snabbare än mäns fram till slutet av decenniet för att möta de mål för kön och sysselsättning som anges i handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

78 % sysselsättningsgrad och halvering av skillnaden i sysselsättning mellan kvinnor och män senast 2030

Ungdomar

Krisen 2008–2013 visade att ungdomar är mer sårbara för ekonomisk recession än andra åldersgrupper. Ungdomar drabbades återigen särskilt hårt av arbetslöshet under covid-19-krisen.

Effekter av covid-19-pandemin
12 % av 18–29-åringarna rapporterade att de hade förlorat sina jobb under pandemin.

Andelen unga som varken arbetar eller studerar ökar
Andelen ungdomar i åldrarna 15–29 som varken arbetar eller studerar ökade till **13,7%** under 2020.

Mål för den sociala pelaren
Syftet med den sociala pelaren är att minska andelen unga som varken arbetar eller studerar till **9 %** senast 2030.

Covid-19-krisen en oproportionerlig inverkan på ungas tillfredsställelse med sina liv och psykiskt välbefinnande jämfört med äldre grupper. Men fortroendet för institutioner bland ungdomar är fortfarande högre än bland andra grupper.

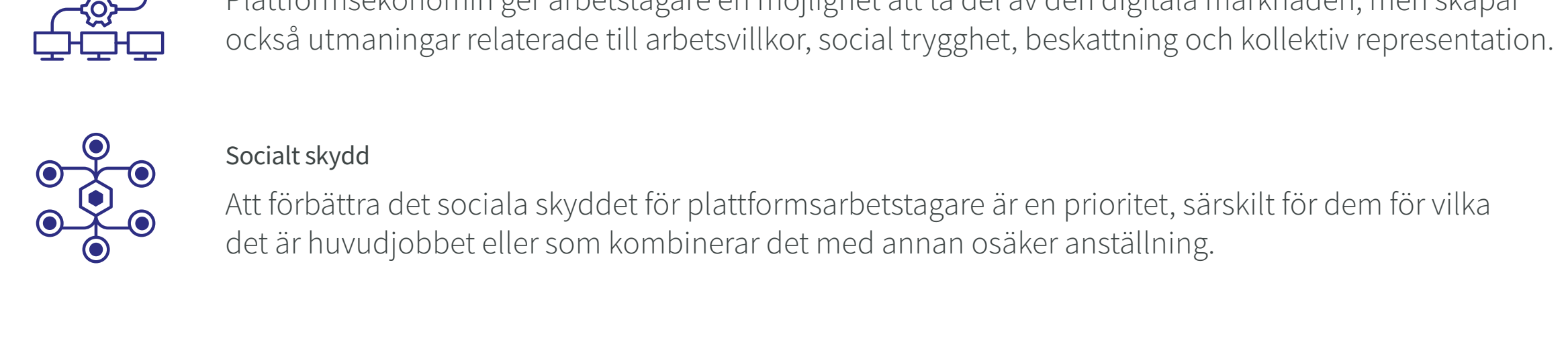
Kortsiktiga åtgärder för att minska arbetslösheten för befintligt ekonomiskt stöd och socialt skydd har varit avgörande för ungdomar under pandemin. Beslutsfattare måste prioritera långsiktiga åtgärder, t.ex. permanenta förbättringar av tillgång till arbete och lärlingsplatser samt åtgärder för att öka anställningstryggheten.

2022 benämns Europaåret för ungdomar

Kompetensutveckling

Utbildning är ett viktigt verktyg för att uppnå positiva arbetsplatsresultat

De flesta arbetsplatser i EU erbjuder åtminstone viss utbildning till en del av de anställda. Men det är endast några få som erbjuder omfattande möjligheter till utbildning och lärande till alla anställda. Arbetsplatser med förtroende och inflytelserik social dialog är också mer benägna att ha ett regelbundet, direkt medarbetardeltagande som gör skillnad på plats.

Mål för handlingsplanen för den sociala pelaren: Senast 2030, minst 60 % av den vuxna befolkningen bör delta i utbildning varje år

Plattformsarbete

Plattformsekonomi
Plattformsekonomi snabba uppgång har lett till en markant omvandling av de europeiska arbetsmarknaderna, påskyndad av covid-19-pandemin. Befintliga regelverk och frivilliga initiativ har ännu inte kommit ikapp.

Möjligheter kontra utmaningar
Plattformsekonomi ger arbetstagarer en möjlighet att ta del av den digitala marknaden, men skapar också utmaningar relaterade till arbetsvillkor, social trygghet, beskattning och kollektiv representation.

Socialt skydd
Att förbättra det sociala skyddet för plattformsarbetstagarer är en prioritet, särskilt för dem för vilka det är huvudjobbet eller som kombinerar det med annan osäker anställning.

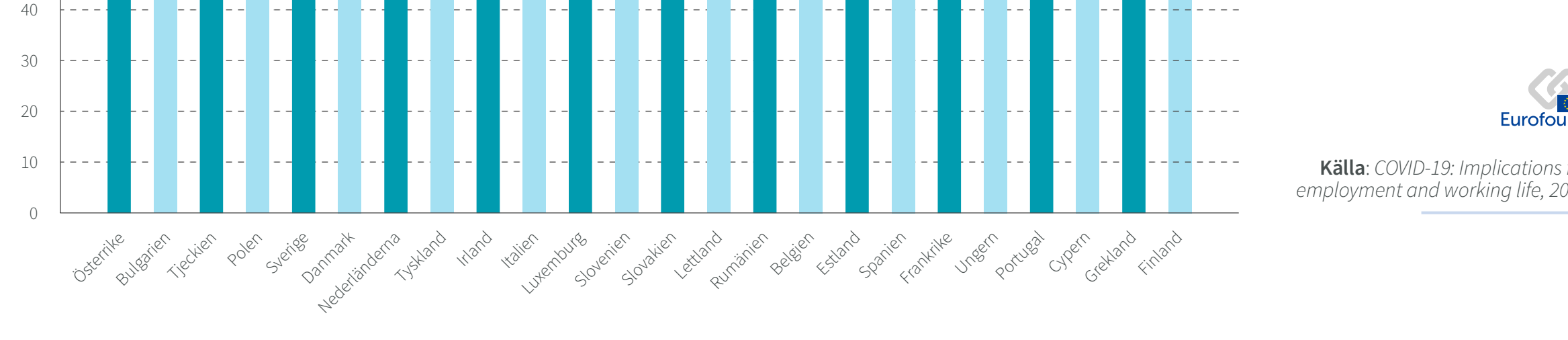
Nivå av atypiskt arbete i EU
Bar chart showing the number of countries with atypical work in 2020 and 2015. Categories include: Atypiska arbetstider, Plattformarbete, Samtidigt arbete, Tillfällig anställning, Arbetsdelning, Prekariat, Tillfällig anställning, Plattformarbete, Non-standard work.

Socialt skydd

Enligt den sociala pelaren har arbetstagarer, och under jämförbara förhållanden egenföretagare, oavsett typen och varaktigheten av deras anställningsförhållande, rätt till adekvat socialt skydd

Alla EU-medlemsstater tillämpade korttidsarbete under pandemin och tilldelade nationella medel och EU-medel för att säkerställa löner för arbetstagarer och för att göra det möjligt för dem att behålla sina jobb även om de var tvungna att arbeta mindre eller inte alls under en tid. Det fanns dock skillnader mellan länderna i stödets varaktighet och ersättningsgraden (nivån på inkomst som erhållits för de timmar då man inte arbetat).

Maximal ersättning tillgänglig genom anställningstrygghetssystem

Sannolikheten att bli arbetslös under covid-19-krisen har mycket högre för egenföretagare (13 %) än anställda (8 %) och egenföretagare med anställda (2,3 %). Covid-19-krisen har också förelänt tidigare otillgängligt stöd för egenföretagare.

Tjänster inom hälsa och omsorg

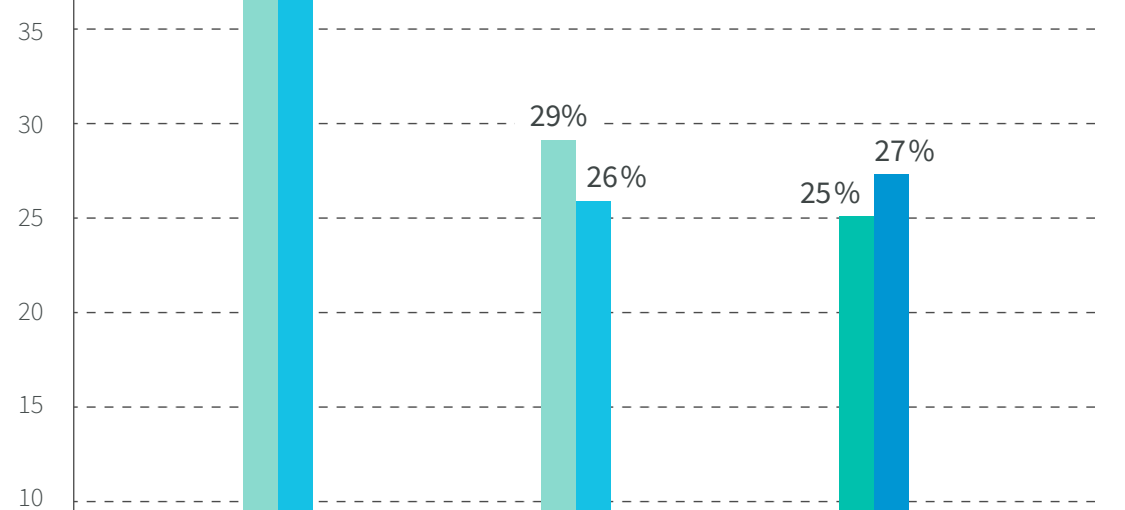
I Europas åldrande samhällen växer efterfrågan på långtidsvård, som t.ex. hemtjänst, social omsorg och omvårdnadsstöd till äldre, personer med funktionsnedsättning eller sköra personer

44 miljoner människor tillhandahåller ofta förekommande, informell långtidsvård till släktingar eller vänner som familjevårdare.

Omkring 6,3 miljoner människor är sysselsatta i långtidsvårdssektorn i EU – ökning med en tredjedel på bara ett decennium.

Arbetsinverkan på hälsan

Emellertid drabbas **nästan två femtedelar av arbetstagarerna inom långtidsvårdssektorn** särskilt hårt hälsomåsiget, och förväntar sig inte att kunna utföra jobbet i högre ålder – i högre grad än arbetstagarer inom sjukvården eller i genomsnitt.

De otillfredsställda medicinska behoven minskade totalt sett i EU, med nästan 40 %, från 6,9 % under 2008 till 4,2 % under 2019. På grund av covid-19-pandemin ökade dock de otillfredsställda vårdbehoven avsevärt. Oro kvarstår angående potentiella fördroja effekter av uppskjutna förebyggande kontroller, cancerbehandlingar och andra hälsotillstånd.

Källa: Long-term care workforce: Employment and working conditions, 2020

Relationer mellan arbetsmarknadens parter och den sociala dialogen

Arbetsmarknadens parter, genom kollektiva förhandlingar, spelar en avgörande roll för att säkerställa rättvis behandling av europeiska arbetstagarer och en stabil och förutsägbar ram för arbetsgivarna.

En ändamålsenlig europeisk social dialog är beroende av de flesta kopplingar till den nationella nivån, så att EU:s agenda förblir relevant och EU:s självständiga avtal genomförs på ett meningsfullt sätt på nationell nivå.

Kollektivförhandlingar utgör fortfarande kärnan i EU:s system för relationerna mellan arbetsmarknadens parter. Beslutsfattarna bör ta tillfället i akt i samband med covid-19-krisen för att införa nya initiativ för att främja, stärka och stödja kollektiva förhandlingar.

Att skydda och främja rättvisa, välfungerande och balanserade relationer mellan arbetsmarknadens parter är avgörande för att säkerställa inkluderande och hållbar tillväxt och sociala framsteg i EU, särskilt i spåren av covid-19

Social sammanhållning och konvergens

Hållbar ekonomisk och social konvergens är central för Europas varaktiga stabilitet och kräver en integrerad europeisk strategi.

Covid-19-pandemin riskerar att ytterligare öka ojämlikheten mellan medlemsstaterna och mellan socioekonomiska grupper. Det kommer att testa medlemsstaternas ekonomiska och sociala resiliens mot risken för ekonomiska och sociala skillnader i EU.

Ökande skillnader kan också påverka stabiliteten i EU och understryka behovet av att fullt ut genomföra den sociala pelaren och att tydligt kommunicera dessa åtgärder till EU-medborgarna.

Upptäck Eurofoundns nav för konvergensövervakning i EU och convergEU-appen

